

1. **בבא בתרא יד, ב - טו, א**
סידרן של כתובים: רות וספר תהלים, ואיוב ומשלי, קהלת, שיר השירים וקנינות, דניאל ומגילת אסתר, עזרא ודברי הימים... ומי כתבן?... ירמיה כתב ספרו וספר מלכים וקנינות.
2. **רש"י איכה א, א**
איכה יצצה 777 – ירמיה כתב ספר קינות היא המגלה אשר שרף יהויקים על האח אשר על האש והיו זה שלש אלף בית"ת איכה יצצה איכה יעזב איכה יועם קוצ הוסוף עליו אני הגצר שהוא שלש אלף בית"ת שני (ירמיה לו) ועוד נוסף עליהם דברים רבים כהמה שלש כנגד שלש:
3. **איכה רבה פרשה א, א**
איכה ישבה בדד. שלשה נביאים נבאו בלשון איכה, ואלו הם. משה, ישעיה, וירמיה. משה אמר איכה אשא לבדי (דברים א יב). ישעיה אמר איכה היתה לזונה קריה נאמנה (ישעיה א כא). ירמיה אמר איכה ישבה בדד (איכה א א). א"ר לוי משל למטרונה אחת שהיו לה שלשה שושבינין, אחד ראה אותה בכבודה. ואחד ראה אותה בפוחזה, ואחד ראה אותה בפחדה. משה ראה אותה בכבודן אמר איכה אשא לבדי, ישעיה שראה אותן בפוחזן אמר איכה היתה לזונה, ירמיה ראה אותן בפחדן אמר איכה ישבה בדד.
4. **איכה רבה, פתיחתא ד**
רבי אבהו פתח (הושע ו, ח): "והמה כאדם עברו ברית" – זה אדם הראשון. אמר הקב"ה: אדם הראשון הכנסתיו לגן עדן וצויתיו, ועבר על צוויי, ודנתיו בגירושין ודנתיו בשילוחין, וקוננתי עליו איכה... שנאמר (בראשית ג, ט): "ויאמר לו איכה", 'איכה' כתיב. אף בניו הכנסתי אותם לארץ ישראל... וצויתים... ועברו על צוויי... ודנתי אותם בגירושין... ודנתי אותם בשילוחין... וקוננתי עליהם "איכה ישבה בדד".
5. **איכה רבה, פתיחתא כד**
אמר ר"ל בשלשה מקומות בקשו מלאכי השרת לומר שירה לפני הקדוש ברוך הוא ולא הניחן, ואלו הן, בדור המבול ובים ובחורבן בית המקדש... כתיב (ישעי' כ"ב) על כן אמרתי שעו מני אמרר בבכי אל תאיצו לנחמני. אל תאספו אין כתיב כאן אלא אל תאיצו, אמר הקדוש ברוך הוא למלאכי השרת ניחומין אלו שאתם אומרים לפני, ניאוצין הן לי, למה, כי יום מהומה ומבוסה ומבוכה לה' א-להים צבאות...
אמר להן הקב"ה למלאכי השרת: בואו ונלך אני ואתם ונראה בביתי מה עשו אויבים בו, מיד הלך הקב"ה ומלאכי השרת וירמי' לפניו, וכיון שראה הקב"ה את בית המקדש, אמר בוודאי זהו ביתי וזהו מנוחתי שבאו אויבים ועשו בו כרצונם, באותה שעה היה הקב"ה בוכה ואומר אוי לי על ביתי, בני היכן אתם, כהני היכן אתם, אוהבי היכן אתם, מה אעשה לכם, התריתי בכם ולא חזרתם בתשובה! אמר הקב"ה לירמיה אני דומה היום לאדם שהי' לו בן יחידי, ועשה לו חופה ומת בתוך חופתו, ואין לך כאב לא עלי ולא על בני, לך וקרא לאברהם ליצחק וליעקב ומשה מקבריהם שהם יודעים לבכות, אמר לפניו רבש"ע איני יודע היכן משה קבור, אמר לו הקב"ה לך עמוד על שפת הירדן והרם קולך וקרא בן עמרם בן עמרם עמוד וראה צאנך שבלעום אויבים, מיד הלך ירמי' למערת המכפלה ואמר לאבות העולם, עמדו שהגיע זמן שאתם מתבקשין לפני הקב"ה, אמרו לו למה, אמר להם איני יודע, מפני שהיה מתירא שלא יאמרו בימך היתה לבנינו זאת, הניחן ירמיה ועמד על שפת הירדן וקרא בן עמרם בן עמרם עמוד הגיע זמן שאתה מבוקש לפני הקב"ה, אמר לו מה היום מיומים שאני מבוקש לפני הקב"ה, אמר לו ירמי' איני יודע, הניחו משה והלך אצל מלאכי השרת, שהיה מכיר אותן משעת מתן תורה, אמר להם משרתי עליונים, כלום אתם יודעים מפני מה אני מתבקש לפני הקב"ה, אמרו לו בן עמרם אי אתה יודע שבית המקדש חרב וישראל גלו, והיה צועק ובוכה עד שהגיע לאבות

העולם, מיד אף הם קרעו בגדיהם, והניחו ידיהם על ראשיהם, והיו צועקים ובוכין עד שערי בית המקדש, כיון שראה אותם הקב"ה מיד ויקרא ה' א- להים צבאות ביום ההוא לבכי ולמספד ולקרח ולחגור שק, ואלמלא מקרא שכתוב אי אפשר לאומרו, והיו בוכין והולכין משער זה לשער זה, כאדם שמתו מוטל לפניו, והיה הקב"ה סופד ואומר אוי לו למלך שבקטנותו הצליח ובזקנותו לא הצליח.

6. אלשיך, איכה א, א

אמנם לבא אל הביאור נזכירה מאמרם ז"ל (בראשית רבה ח, ו), האומרים כי מעת בריאת אדם קטרגו מלאכי השרת ואמרו (תהלים ח, ה): "מה אנוש כי תזכרנו" כו' וכן במתן תורה (שבת פח, ב) אמרו (תהלים ח, ב): "אשר תנה הודך על השמים!" וביום פקדו את עולמו שבו לאמר: "הלא אמרנו לך"!!! ולא עוד אלא שאמרו רבותינו ז"ל שאחד מן המקומות שבקשו מלאכי השרת לומר לפניו שירה היה בעת החרבן! אלא שגער בהם הקדוש ברוך הוא... כי הלא מלאכי השרת... בראותם בעת החרבן כי למפרע צדקה עצתם... על כן מה עשה הוא יתברך למען ידעו כי הוא יתברך מביט מראשית אחרית, ולא צדקה למפרע עצתם מעצתו יתברך, ושאשר נעצב המלך על בנו בכורו ישראל הוא ולא על הבית אשר הוא חרב בעונם.

7. תענית כט, א

אמר רבה אמר רבי יוחנן: אותה לילה ליל תשעה באב היה. אמר להם הקדוש ברוך הוא: אתם בכיתם בכיה של חנם – ואני קובע לכם בכיה לדורות.

8. איכה רבה, פרשה א, כג

אמר רשב"י: אמר הקדוש ברוך הוא לישראל: אתם בכיתם בכיה של תפלות, סופכם להיות בוכים בכיה של ממש. והיכן בכו ישראל בכיה של תפלות? "וישמע משה את העם בוכה למשפחותיו" (במדבר יא, י) "ותשא כל העדה ויתנו את קולם". והיכן בכו ישראל בכיה של ממש? ר' איבו ור' יהודה בר' סימון – ר' איבו אמר: אחד ברמה ואחד בבבל, ברמה, דכתיב (ירמיהו לא, יד): "קול ברמה נשמע" וגו', בבבל דכתיב (תהלים קלז, א): "על נהרות בבל" וגו'. רבי יהודה ברבי סימון אמר: אחד ביהוד מדינתא, ואחד בבבל, ביהוד מדינתא (איכה א, ב): "בכה תבכה בלילה", בבבל: "על נהרות בבל". א"ר איבו: אמר הקדוש ברוך הוא לישראל: בשכר אותה הבכיה אני מכניס גליותיכם, הלא הוא דכתיב (ירמיה לא, טו-טז): "כה אמר ה' מנעי קולך מבכי וגו' ויש תקוה לאחריתך נאם ה'".

9. בבא מציעא נט, א

אמר רבי אלעזר: מיום שנחרב בית המקדש ננעלו שערי תפילה, שנאמר (איכה ג, ח): "גם כי אזעק ואישוע שתם תפילתי". ואף על פי ששערי תפילה ננעלו, שערי דמעות לא ננעלו, שנאמר (תהלים לט, יג): "שמעה תפילתי ה' ושועתי האזינה אל דמעותי אל תחרש".

10. רמב"ם, הלכות תעניות ה, א

יש שם ימים שכל ישראל מתענים בהן מפני הצרות שארעו בהם, כדי לעורר הלבבות ולפתוח דרכי התשובה. ויהיה זה זכרון למעשינו הרעים ומעשי אבותינו שהיה כמעשינו עתה, עד שגרם להם ולנו אותן הצרות. שבזכרון דברים אלו נשוב להיטיב.